

ประสิทธิภาพระบบสารสนเทศทางการบัญชีและคุณภาพของข้อมูลทางบัญชีที่มีอิทธิพลต่อ
การตัดสินใจของผู้บริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

The Efficiency of Accounting Information Systems and the Quality of
Accounting Information Affect the Decision-Making of SME Executives

ปฐมาภรณ์ คำชื่น

คณะบัญชี มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

Email: pakumc@rpu.ac.th

Pathamaporn Khamchuen

Faculty of Accountancy, Rajapruek University

รับเข้า: 6 พฤศจิกายน 2568 แก้ไข: 2 ธันวาคม 2568 ตอรับ: 17 ธันวาคม 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาอิทธิพลของประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และ (2) ศึกษาอิทธิพลของคุณภาพของข้อมูลทางบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหาร SMEs กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร SMEs ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตรฐานค่า 5 ระดับ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติถดถอยพหุคูณแบบ Enter

ผลการวิจัยพบว่า (1) ประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชีมีอิทธิพลเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหาร ($\beta = -0.338, p < .001$) ซึ่งสะท้อนว่า การมีระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพเพียงอย่างเดียวไม่ได้ทำให้การตัดสินใจดีขึ้น หากระบบนั้นไม่ถูกนำไปใช้ร่วมกับข้อมูลที่มีคุณภาพหรือไม่ถูกใช้ประโยชน์อย่างเต็มศักยภาพ และ (2) คุณภาพของข้อมูลทางบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = 0.679, p < .001$) แสดงให้เห็นว่าข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน และเชื่อถือได้เป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจเชิงบริหารของผู้บริหาร SMEs

คำสำคัญ: ระบบสารสนเทศทางการบัญชี คุณภาพของข้อมูลทางบัญชี การตัดสินใจของผู้บริหาร ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

Abstract

This study aimed to (1) examine the influence of accounting information system (AIS) efficiency on the decision-making effectiveness of executives in small and medium enterprises (SMEs), and (2) investigate the influence of accounting data quality on the decision-making effectiveness of SME executives. The sample consisted of 400 SME executives in Bangkok and its surrounding metropolitan areas, selected through a multi-stage sampling process. The research instrument was a five-point Likert-scale questionnaire, and the data were analyzed using multiple regression analysis with the Enter method.

The results revealed that (1) AIS efficiency had a significant negative influence on decision-making effectiveness ($\beta = -0.338$, $p < .001$), indicating that having an efficient information system alone does not necessarily enhance decision-making if the system is not utilized effectively or not complemented by high-quality data. (2) Accounting data quality had a significant positive influence on decision-making effectiveness ($\beta = 0.679$, $p < .001$), suggesting that accurate, complete, reliable, and timely accounting information plays a crucial role in supporting managerial decision-making among SMEs.

Keywords: Accounting Information System (AIS), Accounting Data Quality, Managerial Decision-Making, Small and Medium-Sized Enterprises (SMEs)

บทนำ

ในยุคเศรษฐกิจดิจิทัลที่สภาพแวดล้อมทางธุรกิจมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลที่ถูกต้อง แม่นยำ และทันเวลาเพื่อใช้สนับสนุนการตัดสินใจด้านการวางแผน ควบคุม และบริหารจัดการทรัพยากรองค์กร ระบบสารสนเทศทางการบัญชี (Accounting Information System) จึงมีบทบาทสำคัญต่อการรวบรวม ประมวลผล และการนำเสนอข้อมูลทางการเงินและข้อมูลเชิงปฏิบัติการขององค์กรในด้านต่าง ๆ เช่น การเงิน การจัดซื้อ

การผลิต ต้นทุน และการขาย เพื่อช่วยให้ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ทางธุรกิจและประเมินผล การดำเนินงานได้อย่างถูกต้องและเป็นระบบ (Romney & Steinbart, 2021)

ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นโครงสร้างหลักของระบบเศรษฐกิจไทย คิดเป็นร้อยละ 99.6 ของจำนวนธุรกิจทั้งหมด มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ประมาณร้อยละ 35.3 และมีสัดส่วนการจ้างงานมากกว่า 71% ของแรงงานทั่วประเทศ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2566) อย่างไรก็ตาม SMEs จำนวนมากยังประสบปัญหาข้อจำกัดด้านบุคลากร เฉพาะทาง เทคโนโลยี และงบประมาณ ส่งผลให้การนำระบบสารสนเทศทางการบัญชีมาใช้งานยังไม่เต็ม ประสิทธิภาพ โดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว., 2566) รายงานว่า SMEs ไทยกว่า 60% ยังไม่สามารถใช้ระบบบัญชีดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ข้อมูลทางบัญชีที่ใช้ ประกอบการตัดสินใจขาดความถูกต้องและไม่เป็นมาตรฐาน

คุณภาพของข้อมูลทางบัญชี (Accounting Data Quality: ADQ) เป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่ ส่งผลต่อความถูกต้องของการวิเคราะห์ ต้นทุน การคาดการณ์กระแสเงินสด การกำหนดราคา ตลอดจน การประเมินความเสี่ยง ข้อมูลที่มีคุณภาพควรมีลักษณะสำคัญ ได้แก่ ความถูกต้อง (Accuracy) ความ ครบถ้วน (Completeness) ความสอดคล้องกัน (Consistency) ความน่าเชื่อถือ (Reliability) และความ ทันเวลา (Timeliness) (Wang & Strong, 1996) หากข้อมูลขาดคุณภาพ ย่อมส่งผลต่อประสิทธิภาพการ ตัดสินใจ โดยเฉพาะใน SMEs ที่มีระบบควบคุมภายในไม่แข็งแรงเท่าองค์กรขนาดใหญ่ (สุมาลี, 2023)

งานวิจัยต่างประเทศสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของ AIS และคุณภาพข้อมูล เช่น Alzoubi (2020) พบว่าคุณภาพข้อมูลบัญชีมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์อย่างมีนัยสำคัญ ขณะที่ Wongsim และ Gao (2020) ชี้ว่าระบบ AIS ที่มีประสิทธิภาพสามารถยกระดับความสามารถในการแข่งขันของ SMEs ผ่านการปรับปรุงคุณภาพข้อมูลและเพิ่มความคล่องตัวของการบริหารจัดการ ด้านงานวิจัยใน ประเทศไทยพบว่า ระบบสารสนเทศทางบัญชีที่มีประสิทธิภาพช่วยให้ผู้บริหารควบคุมต้นทุนและวิเคราะห์ ผลประกอบการได้แม่นยำขึ้น

อย่างไรก็ตาม จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า งานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ประสิทธิภาพระบบสารสนเทศทางการบัญชี คุณภาพข้อมูลทางบัญชี และประสิทธิภาพการตัดสินใจของ ผู้บริหาร SMEs ในบริบทของกรุงเทพมหานครและปริมณฑลยังมีจำนวนจำกัด ทั้งที่พื้นที่ดังกล่าวเป็น ศูนย์กลางเศรษฐกิจและมีสัดส่วน SMEs จำนวนมาก งานวิจัยนี้จึงมีความสำคัญในการเติมเต็มช่องว่าง

ดังกล่าว โดยมุ่งวิเคราะห์ว่า ประสิทธิภาพของระบบ AIS (AIS Efficiency) และคุณภาพของข้อมูลทางบัญชี (ADQ) ส่งผลต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหาร SMEs มากน้อยเพียงใด ผลการวิจัยมีประโยชน์ในการพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของระบบสารสนเทศและข้อมูลทางบัญชีที่มีต่อการสนับสนุนการตัดสินใจเชิงบริหารของผู้บริหาร SMEs สามารถเป็นแนวทางสำหรับการออกแบบนโยบายสนับสนุนจากภาครัฐ การพัฒนาระบบบัญชีภายในองค์กร และงานวิชาการด้าน AIS และการจัดการข้อมูล เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของ SMEs ไทยในยุคเศรษฐกิจดิจิทัลอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาอิทธิพลของประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของคุณภาพข้อมูลทางบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหาร SMEs

สมมติฐานการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชี มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหาร SMEs
2. คุณภาพของข้อมูลทางบัญชี มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหาร SMEs

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาอิทธิพลของประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชีและคุณภาพของข้อมูลทางบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหาร SMEs โดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

1.1 ระบบสารสนเทศทางการบัญชี (Accounting Information System) หมายถึง ระบบที่รวบรวม ประมวลผล จัดเก็บ และรายงานข้อมูลทางการบัญชีและข้อมูลเชิงปฏิบัติการขององค์กร เพื่อสนับสนุนการวางแผน การควบคุม และการตัดสินใจของผู้บริหาร (Romney & Steinbart, 2021) ระบบสารสนเทศทางการบัญชี ที่มีประสิทธิภาพควรมีคุณสมบัติเช่น ความถูกต้องของข้อมูล ความครบถ้วน ความทันเวลา การเข้าถึงที่สะดวก และรองรับการประมวลผลที่มีมาตรฐาน ในบริบทของ SMEs ระบบสารสนเทศทางการบัญชีมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นกลุ่มธุรกิจที่มีทรัพยากรจำกัด ทั้งด้าน

บุคลากร เทคโนโลยี และงบประมาณ ระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่ดีช่วยลดความผิดพลาดจากการบันทึกข้อมูล ลดต้นทุนทางบัญชี และเพิ่มความสามารถในการวางแผนทางการเงิน ตัวอย่างเช่น ระบบบัญชีออนไลน์สามารถแสดงผลข้อมูลแบบเรียลไทม์ ทำให้ผู้บริหารสามารถประเมินสถานการณ์ทางการเงินได้ทันที (Wongsim & Gao, 2020)

1.2 คุณภาพของข้อมูลทางบัญชี (Accounting Data Quality) คุณภาพของข้อมูลทางบัญชีเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดความถูกต้องของการวิเคราะห์ การวางแผน และการตัดสินใจ Wang & Strong (1996) เสนอว่าข้อมูลที่มีคุณภาพต้องมีลักษณะสำคัญดังนี้ ความถูกต้อง (Accuracy) ความครบถ้วน (Completeness)

ความสอดคล้อง (Consistency) ความน่าเชื่อถือ (Reliability) ความทันเวลา (Timeliness) ความเกี่ยวข้อง (Relevance) สำหรับ SMEs ปัญหาคุณภาพข้อมูลมักเกิดจากการบันทึกข้อมูลที่ไม่เป็นระบบ การขาดความรู้ด้านบัญชี การไม่มีระบบควบคุมภายในที่ดี และการพึ่งพาเจ้าหน้าที่เพียงไม่กี่คน ส่งผลให้ข้อมูลที่ใช้ประกอบการวางแผนต้นทุน การจัดทำงบประมาณ และการประเมินความเสี่ยงมีความคลาดเคลื่อน และนำไปสู่การตัดสินใจที่ไม่ถูกต้อง (สุมาลี, 2023)

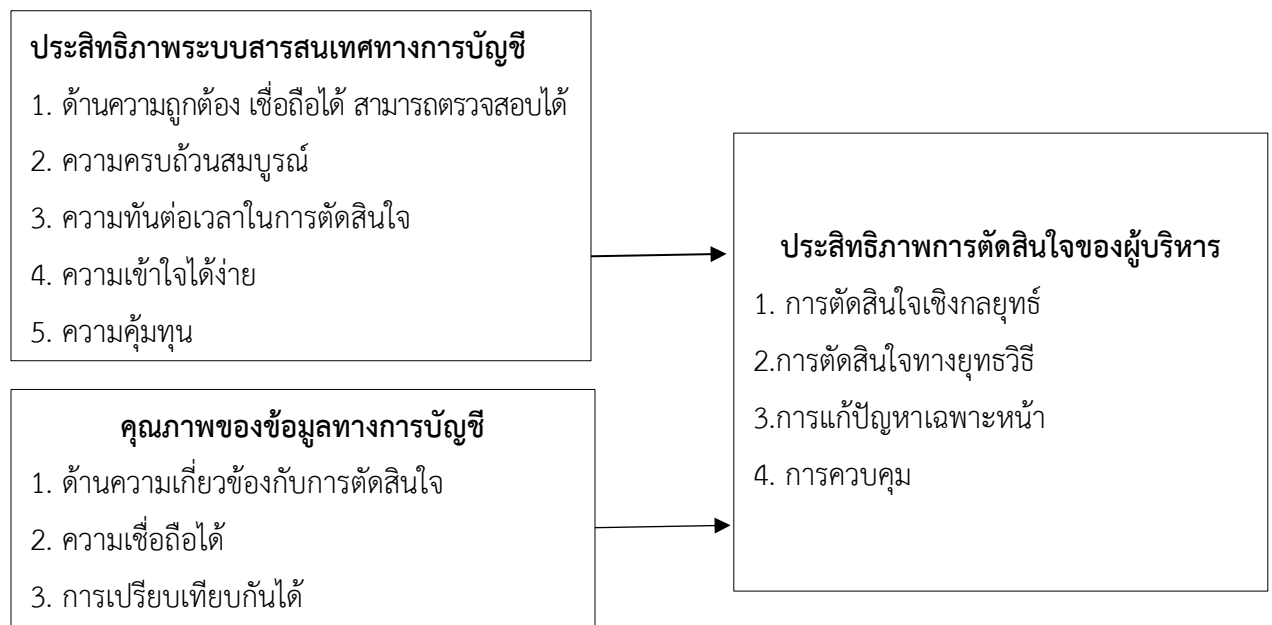
1.3 ทฤษฎีการตัดสินใจ (Decision-Making Theory) Simon (1977) อธิบายว่า การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยข้อมูลที่ครบถ้วน ถูกต้อง และมีความเกี่ยวข้อง เพราะข้อมูลทำหน้าที่เป็นตัวลดความไม่แน่นอนของสถานการณ์ หากข้อมูลไม่ครบถ้วนหรือขาดคุณภาพ จะส่งผลให้ผู้บริหารไม่สามารถประเมินทางเลือกและผลลัพธ์ได้อย่างถูกต้อง ทฤษฎีนี้ช่วยอธิบายว่าทั้ง AIS และ ADQ เป็นตัวแปรสำคัญที่มีผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจเชิงบริหารของ SMEs นอกจากนี้ แนวคิดจากทฤษฎีระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (Management Information System Theory) ยังชี้ให้เห็นว่าข้อมูลที่ผ่านการประมวลผลอย่างมีระบบจะช่วยลดระดับความไม่แน่นอน (Uncertainty Reduction) และช่วยเพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจในระดับองค์กรได้

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนงานวิจัยที่ผ่านมา พบข้อค้นสำคัญ 3 ประเด็น ดังนี้ 2.1) งานวิจัยส่วนใหญ่พบว่า AIS มีบทบาทสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพองค์กรและคุณภาพของการตัดสินใจ เช่น Wongsim & Gao (2020) พบว่า AIS ที่ทันสมัยช่วยยกระดับความสามารถในการแข่งขันของ SMEs และงานวิจัยของ สุมาลี (2023) ระบุว่า AIS ช่วยลดความผิดพลาดด้านบัญชีและสนับสนุนผู้บริหารในการติดตามผลการดำเนินงาน อย่างไรก็ตาม ผลวิจัยส่วนหนึ่งพบว่า หากระบบ AIS ยังขาดความเชื่อมโยงภายใน หรือ

ผู้ใช้งานไม่มีความเชี่ยวชาญ ประสิทธิภาพของระบบอาจไม่สะท้อนสู่คุณภาพการตัดสินใจอย่างเต็มที่ 2.2) งานวิจัยที่มุ่งเน้นคุณภาพข้อมูลทางบัญชี (Accounting Data Quality) งานวิจัยส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกันว่า ADQ ส่งผลต่อคุณภาพการตัดสินใจของผู้บริหารอย่างมีนัยสำคัญ เช่น Wang & Strong (1996) ย้ำบทบาทสำคัญของคุณภาพข้อมูลในทุกกระบวนการบริหาร Alzoubi (2020) พบว่า คุณภาพข้อมูลมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ งานวิจัยใน SMEs ไทยพบว่า การขาดข้อมูลที่ครบถ้วนและทันท่วงที่เป็นเหตุให้ผู้บริหารประเมินสถานการณ์คลาดเคลื่อน ดังนั้น ADQ จึงเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจในองค์กรขนาดเล็กและขนาดกลาง 2.3) งานวิจัยที่ศึกษาเปรียบเทียบระบบสารสนเทศและคุณภาพข้อมูลร่วมกัน งานวิจัยต่างประเทศ เช่น Wongsim & Gao (2020) ศึกษาผลของ AIS ต่อคุณภาพข้อมูลและต่อเนื่องถึงการตัดสินใจ แต่ยังไม่ครอบคลุมบริบทไทย งานวิจัยไทยส่วนใหญ่เน้นศึกษาตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งแยกจากกัน ดังนั้น จึงยังไม่สามารถสรุปได้อย่างชัดเจนว่า ระหว่าง AIS Efficiency และ ADQ ปัจจัยใดมีอิทธิพลมากกว่าต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจใน SMEs โดยเฉพาะในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งมีลักษณะทางเศรษฐกิจและรูปแบบการใช้ข้อมูลที่แตกต่างจากจังหวัดอื่น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยอ้างอิงข้อมูลจากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ซึ่งรายงานว่ามี SMEs ในพื้นที่ดังกล่าวมีจำนวน 833,284 แห่ง (ข้อมูล ณ วันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ. 2567)

กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ได้มาจากการสุ่มหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) เพื่อให้ตัวอย่างมีความเป็นตัวแทนของประชากรอย่างเหมาะสม โดยมีขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 แบ่งตามจังหวัดในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 6 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ นครปฐม สมุทรสาคร จากนั้นกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างตาม สัดส่วนจำนวน SMEs ของแต่ละจังหวัด (Proportionate Allocation) ขั้นที่ 2 แบ่งตามหมวดอุตสาหกรรมหลัก ได้แก่ การผลิต การค้าส่ง/ค้าปลีก ที่พักและบริการอาหาร บริการอื่น ๆ เพื่อให้ได้ตัวอย่างที่สะท้อนโครงสร้าง SMEs จริงของพื้นที่ศึกษา ขั้นที่ 3 แบ่งตามขนาดกิจการ และการสุ่มภายในหมวดอุตสาหกรรมของแต่ละจังหวัด แบ่งตามขนาดกิจการ คือ SMEs ขนาดเล็ก SMEs ขนาดกลาง จากนั้นสุ่มกิจการโดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายแบบไม่ใส่คืน (Simple Random Sampling) จากรายชื่อ SMEs ที่ได้รับการปรับปรุงล่าสุดจาก สสว. ผู้ให้ข้อมูลถูกกำหนดให้เป็น เจ้าของกิจการ ผู้จัดการ ผู้บริหารฝ่ายบัญชี ผู้บริหารฝ่ายการเงิน ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทต่อการใช้ AIS และการตัดสินใจขององค์กรโดยตรง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตรฐานค่า 5 ระดับ (Likert Scale) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ 1) ประสิทธิภาพระบบสารสนเทศทางการบัญชี (AIS) ประกอบด้วย 5 ด้าน รวม 25 ข้อ 2) คุณภาพข้อมูลทางบัญชี (Accounting Data Quality: ADQ) ประกอบด้วย 3 ด้าน รวม 25 ข้อ และ 3) ตัวประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหาร (Decision-Making Efficiency: DM) ประกอบด้วย 4 ด้าน รวม 25 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดย ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ซึ่งค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67–1.00 สูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ 0.50 (Rovinelli & Hambleton, 1977) จากนั้นจึงนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงจำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเชื่อมั่นภายในของแบบสอบถาม ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

(Reliability) คำนวณความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) พบว่าค่า Cronbach's Alpha ทั้งฉบับ = 0.90

ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 0.70 แสดงว่าเครื่องมือมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับดี (Nunnally, 1978)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลดำเนินการระหว่างเดือนมกราคม - มีนาคม พ.ศ. 2567 โดยใช้วิธีส่งแบบสอบถามทั้งแบบออนไลน์และแบบกระดาษ (Hybrid Survey) ผู้ตอบแบบสอบถามต้องเป็นผู้บริหารที่มีอำนาจตัดสินใจในองค์กร เช่น เจ้าของกิจการ ผู้จัดการ ผู้บริหารฝ่ายบัญชีหรือการเงิน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามได้รับการตรวจสอบความครบถ้วนและความถูกต้องก่อนดำเนินการวิเคราะห์ จากนั้นใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และความถี่ (Frequency) เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและระดับความคิดเห็นของตัวแปรต่าง ๆ สำหรับการวิเคราะห์เชิงอนุมานใช้ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Enter เพื่อตรวจสอบอิทธิพลของประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชี (AIS) และคุณภาพของข้อมูลทางบัญชี (ADQ) ที่มีต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหาร (DM) ก่อนการวิเคราะห์ถดถอยได้ตรวจสอบสมมติฐานเบื้องต้น ได้แก่ ความเป็นปกติของค่าคลาดเคลื่อน (Normality) ความเป็นอิสระของค่าคลาดเคลื่อน (Independence) ความเป็นเส้นตรงระหว่างตัวแปร (Linearity) และปัญหาความสัมพันธ์พหุคูณ (Multicollinearity) โดยใช้ค่า VIF และ Tolerance โดยอ้างอิงเกณฑ์ของ Hair et al. (2019) ที่ระบุว่า ค่า VIF ควรน้อยกว่า 10.00 และค่า Tolerance ควรมากกว่า 0.10 ผลการตรวจสอบพบว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดมีค่า $VIF < 2$ และค่า Tolerance สูงกว่า 0.10 แสดงว่า ไม่มีปัญหาความสัมพันธ์พหุคูณ สามารถใช้ตัวแปรในการวิเคราะห์ถดถอยได้อย่างเหมาะสม กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาอิทธิพลของประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชี (AIS) ที่มีต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหาร (DM)

ผลการวิเคราะห์การถดถอยแสดงให้เห็นว่า ประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชี (AIS) มีอิทธิพลเชิงลบต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหาร (DM) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = -0.338$, $t = -5.831$, $p < .001$) ซึ่งเป็นทิศทางที่สวนทางกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ (H1) สรุปได้ว่า เมื่อระดับ

ประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชีเพิ่มสูงขึ้น จะส่งผลทำให้ประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหารในทางสถิติลดลง ร้อยละ 0.338 รายละเอียดผลการทดสอบอิทธิพลของประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชี (AIS) ที่มีต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหาร (DM) แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบอิทธิพลของประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชี (AIS) ที่มีต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหาร (DM)

ตัวแปรพยากรณ์	β	t	p	VIF
ประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชี	-0.338	-5.831	< .001 ***	1.662

*** $p < .001$

จากตารางที่ 1 พบว่า ประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชีมีอิทธิพลเชิงผกผันกับการตัดสินใจของผู้บริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เนื่องจากทิศทางของอิทธิพลที่พลเป็นเชิงลบ (สวนทางกับที่คาดการณ์เชิงบวก) ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ 1 ประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่มีอิทธิพลเชิงบวกกับการตัดสินใจของผู้บริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

2. ผลการศึกษาอิทธิพลของคุณภาพของข้อมูลทางบัญชี (ADQ) ที่มีต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหาร (DM)

ผลการวิเคราะห์การถดถอย พบว่า คุณภาพของข้อมูลทางบัญชี (ADQ) มีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหาร (DM) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = 0.679$), $t = 13.356$, $p < .001$) ซึ่งเป็นไปตามที่ตั้งสมมติฐานไว้ ผลลัพธ์นี้บ่งชี้ว่า การมีคุณภาพข้อมูลบัญชีที่ครบถ้วน ถูกต้อง และเชื่อถือได้จะนำไปสู่การเพิ่มขึ้นของประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหาร รายละเอียดผลการทดสอบอิทธิพลของคุณภาพของข้อมูลทางบัญชี (ADQ) ที่มีต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหาร (DM) แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบอิทธิพลของคุณภาพของข้อมูลทางบัญชี (ADQ) ที่มีต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหาร (DM)

ตัวแปรพยากรณ์	β	t	p	VIF
คุณภาพของข้อมูลทางบัญชี	0.679	13.356	< .001***	1.662

*** $p < .001$

จากตารางที่ 2 พบว่า คุณภาพของข้อมูลทางบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกกับการตัดสินใจของผู้บริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เนื่องจากทิศทางของอิทธิพลที่พลเป็นเชิงบวก ยอมรับสมมติฐานที่ 2 คุณภาพของข้อมูลทางบัญชีที่มีอิทธิพลเชิงบวกกับการตัดสินใจของผู้บริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

ตารางที่ 3 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลที่พบ (β , p)	ผลของการทดสอบ
H1 ประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชี (AIS) มีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหาร (DM)	$\beta = -0.338$, $p < .001$	ปฏิเสธสมมติฐาน
H2 คุณภาพของข้อมูลทางบัญชี (ADQ) มีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหาร (DM)	$\beta = 0.679$, $p < .001$	ยอมรับสมมติฐาน

3.สรุปผลการตรวจสอบสมมติฐานเบื้องต้น

3.1 การตรวจสอบปัญหาความสัมพันธ์พหุคูณ (Multicollinearity)

ตารางที่ 4 ตารางแสดงการตรวจสอบปัญหาความสัมพันธ์พหุคูณ (Multicollinearity)

ตัวแปร	Tolerance	VIF
ประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชี (AIS)	0.51	1.64
คุณภาพของข้อมูลทางบัญชี (ADQ)	0.69	1.69

จากตารางที่ 4 พบว่า ประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชี (AIS) ค่า Tolerance = 0.51 ค่า VIF = 1.64 คุณภาพของข้อมูลทางบัญชีค่า Tolerance = 0.69 ค่า VIF = 1.69 ผลการตรวจสอบพบว่าทุกตัวแปรมีค่า VIF อยู่ในเกณฑ์ยอมรับได้ ($VIF < 2$) และค่า Tolerance สูงกว่า 0.10 แสดงว่าไม่มีปัญหาความสัมพันธ์เชิงพหุคูณระหว่างตัวแปรอิสระ กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3.2 การตรวจสอบความเป็นอิสระของค่าคลาดเคลื่อน (Durbin-Watson)

ตารางที่ 5 ตารางแสดงการตรวจสอบความเป็นอิสระของค่าคลาดเคลื่อน (Durbin-Watson)

สถิติ	ค่า DW
Durbin-Watson	1.85

จากตารางที่ 5 พบว่า ค่า Durbin-Watson = 1.85 ค่าดังกล่าวอยู่ในช่วง 1.50–2.50 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ยอมรับได้ ดังนั้นจึงไม่พบปัญหา Autocorrelation

อภิปรายผล

การอภิปรายผลมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ ทัศนคติ และเชื่อมโยงผลการทดสอบสมมติฐานกับกรอบแนวคิดทางทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงบริบทเฉพาะของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในประเทศไทย เพื่อสะท้อนนัยสำคัญทางวิชาการและข้อเสนอแนะเชิงบริหาร สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. อภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 1 อิทธิพลของประสิทธิภาพระบบสารสนเทศทางการบัญชี (AIS) ต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจ (DM)

ผลการวิจัยที่พบว่า ประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชี (AIS) มีอิทธิพลเชิงลบต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหาร ($\beta = -0.338$, $p < .001$) เป็นผลลัพธ์ที่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานเชิงบวกที่ตั้งไว้ และแตกต่างจากงานวิจัยส่วนใหญ่ ข้อค้นพบนี้ ท้าทายแนวคิด Deterministic

Technology และชี้ให้เห็นว่าการมีระบบที่มีประสิทธิภาพสูงนั้นไม่เพียงพอ หากองค์ประกอบสำคัญอื่น ๆ ขาดความพร้อม การตีความผลเชิงลบสามารถอธิบายได้ด้วย กรอบแนวคิดความสอดคล้องระหว่างงานกับเทคโนโลยี (Task-Technology Fit: TTF) (Goodhue & Thompson, 1995) ซึ่งความไม่สอดคล้องด้านการใช้งานในบริบทของ SMEs ไทย ซึ่งผู้บริหารมักมีข้อจำกัดด้านทักษะ IT หรือการขาดบุคลากรเฉพาะด้าน (สสว., 2566) ระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่มีประสิทธิภาพสูงอาจถูกใช้เพื่อวัตถุประสงค์ขั้นพื้นฐาน เช่น การทำภาษีหรือการบันทึกการขาย มากกว่าการสนับสนุนการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ หากระบบสร้างข้อมูลที่มีความซับซ้อนเกินความสามารถในการตีความและการประยุกต์ใช้ของผู้บริหาร ก็อาจนำไปสู่ภาวะ Information Overload หรือ การตัดสินใจที่ผิดพลาด เมื่อผู้บริหารต้องประมวลผลข้อมูลที่ไม่ได้ตอบโจทย์การบริหารจัดการโดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ระบุว่าผู้ประกอบการยังคงอาศัยประสบการณ์ส่วนตัวในการตัดสินใจแม้จะมีระบบบัญชีแล้ว (ธนวัฒน์ เจริญผล, 2564) ซึ่งข้อค้นพบนี้จึงชี้ให้เห็นว่า การขาดความสามารถของผู้ใช้ (User Competency) ในการแปลงประสิทธิภาพของระบบให้เป็นประโยชน์เชิงบริหาร คือปัจจัยสำคัญที่ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่าง AIS กับ DM กลายเป็นเชิงลบ

2. อภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 2 อิทธิพลของคุณภาพข้อมูลทางบัญชี (ADQ) ต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจ (DM)

ผลการวิจัยยืนยันว่า คุณภาพของข้อมูลทางบัญชี (ADQ) มีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหาร (DM) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = 0.679, p < .001$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสนับสนุนกรอบแนวคิดคุณภาพข้อมูล (Wang & Strong, 1996)

ผลลัพธ์นี้สนับสนุนแนวคิดหลักของ ทฤษฎีคุณภาพข้อมูล (Data Quality Theory) (Wang & Strong, 1996) ซึ่งมองว่าข้อมูลที่ครบถ้วน (Completeness) ถูกต้อง (Accuracy) เชื่อถือได้ (Reliability) และทันเวลา (Timeliness) เป็นปัจจัยสำคัญในการลดความไม่แน่นอน (Uncertainty Reduction) และเพิ่มความมั่นใจในการเลือกทางเลือกในการตัดสินใจ ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับงานวิจัยทั้งในประเทศ (วิไลลักษณ์, 2564; นภาพรณ, 2563) และต่างประเทศ (Nimtrakoon, 2015; McKinney et al., 2002) และตอกย้ำว่าคุณภาพของผลลัพธ์ (Output Quality) ที่ได้จากกระบวนการบัญชี มีความสำคัญโดยตรงและมีอิทธิพลสูงต่อการตัดสินใจของผู้บริหารยิ่งกว่าการมีระบบที่ซับซ้อนหรือมีประสิทธิภาพทางเทคนิคสูง ข้อมูลที่มีคุณภาพสูง ซึ่งหมายถึงข้อมูลที่ ถูกต้อง ครบถ้วน เชื่อถือได้ และทันเวลา มีบทบาทสำคัญในการลดความไม่แน่นอนและความคลุมเครือที่ผู้บริหารต้องเผชิญในกระบวนการตัดสินใจ (McKinney et al., 2002) การที่ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือช่วยให้ผู้บริหารสามารถคาดการณ์และประเมินทางเลือกได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยในประเทศไทยและต่างประเทศที่ยืนยันถึง

ความสำคัญของคุณภาพของข้อมูลทางบัญชี เพื่อการตัดสินใจของผู้บริหาร (วิไลลักษณ์, 2564; นภาพรณ, 2563; Nimtrakoon, 2015) และตอกย้ำว่าปัจจัยด้านคุณภาพของผลลัพธ์ (Output Quality) มีความสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนประสิทธิภาพเชิงการบริหาร

3. สรุปภาพรวมเชิงทฤษฎีและข้อเสนอแนะเชิงบริหารสำหรับ SMEs ไทย

ผลการวิเคราะห์โดยรวมแสดงให้เห็นว่าแบบจำลองที่ใช้สามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหาร (DM) ได้ร้อยละ 30.7 Adjusted $R^2 = .307$ และมีคุณสมบัติทางสถิติที่เหมาะสม (Durbin-Watson = 2.402, VIF < 5)

ข้อค้นพบนี้ในทางทฤษฎี ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการทำงานร่วมกันของทักษะที่ดีของผู้นำ กับเทคโนโลยีที่นำมาใช้ เมื่อศึกษาระบบสารสนเทศทางการบัญชี ในบริบท SMEs ที่มีทรัพยากรจำกัด เพราะปัจจัยด้านการนำไปใช้และความสามารถของผู้ใช้ อาจเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้ผลของระบบสารสนเทศทางการบัญชีมีทิศทางผกผันนี้มีความสำคัญในเชิงบริหาร โดยเน้นย้ำว่าองค์กรไม่ควรมุ่งเน้นการลงทุนในเทคโนโลยีเพียงอย่างเดียว แต่ควรให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณภาพของข้อมูล ที่เข้าและออกจากระบบ รวมถึงการเสริมสร้างทักษะความสามารถของบุคลากรในการประเมิน ดีความ และนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ การสนับสนุนการตัดสินใจที่มีคุณภาพจึงเกิดจากการบูรณาการระหว่างข้อมูลที่มีคุณภาพ (Data Quality) และความสามารถของผู้ใช้ (Human Capability) ไม่ใช่เกิดจากเทคโนโลยีแต่เพียงลำพัง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. เทคโนโลยีที่ทันสมัยอาจต้องบูรณาการร่วมกันกับทักษะที่ดีของผู้นำเทคโนโลยีมาใช้ร่วมกัน เพื่อทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดจากความทันสมัยของเทคโนโลยี
2. เพิ่มความรวดเร็วในการเข้าถึงข้อมูล ควรพิจารณาลงทุนในระบบที่สนับสนุนการรายงานผลแบบเรียลไทม์ หรือปรับปรุงกระบวนการจัดทำรายงานให้รวดเร็วยิ่งขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาความล่าช้าในการเข้าถึงข้อมูลที่มีผลต่อการตัดสินใจ ซึ่งเป็นจุดอ่อนที่พบในด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ
3. เน้นการใช้ข้อมูลเชิงกลยุทธ์ ผู้บริหารควรใช้ประโยชน์จากข้อมูลบัญชีที่มีคุณภาพสูง (ด้านความเชื่อถือได้และการเปรียบเทียบกันได้) เพื่อประกอบการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ และการวิเคราะห์คู่แข่งในตลาดอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นมิติที่ผู้บริหารมีความเชื่อมั่นสูงสุด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. งานวิจัยครั้งต่อไปเพื่อยืนยันอิทธิพลเชิงสาเหตุของประสิทธิภาพ ระบบสารสนเทศทางการบัญชี และคุณภาพข้อมูลทางบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหาร
2. เพิ่มตัวแปรด้านบุคลากรและเทคโนโลยี โดยเพิ่มตัวแปรส่งผ่าน (Mediating Variable) หรือตัวแปรควบคุม (Control Variable) เช่น ความรู้ความเข้าใจด้านบัญชีและเทคโนโลยีของผู้บริหาร (IT/Accounting Literacy) หรือ วัฒนธรรมองค์กรในการใช้ข้อมูล เพื่อให้การวิเคราะห์มีความครอบคลุม และสามารถอธิบายกลไกที่นำไปสู่ประสิทธิภาพการตัดสินใจได้ดียิ่งขึ้น
3. ขยายขอบเขตพื้นที่และอุตสาหกรรม โดยขยายการศึกษาไปยังธุรกิจ SMEs ในจังหวัดอื่น ๆ ที่มีบริบททางเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน เพื่อให้สามารถสรุปผลและสร้างแบบจำลองความสัมพันธ์ที่มีความสามารถในการอ้างอิงไปยังประชากรกลุ่มใหญ่ได้

บรรณานุกรม

- นภาพรณ์ ชุมศรี. (2563). คุณภาพข้อมูลทางการบัญชีที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้บริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย. *วารสารวิชาการบัญชีและการจัดการ*, 12(1), 45-60.
- วิไลลักษณ์ สุวรรณรัตน์. (2564). ผลกระทบของข้อมูลทางการบัญชีต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจทางธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. *วารสารบัณฑิตศึกษา*, 15(3), 110-125.
- ธนวัฒน์ เจริญผล. (2564). การใช้โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูปและผลต่อการตัดสินใจของผู้บริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิจัยราชชมงคลพระนคร*, 7(2), 85-98.
- วนันพรณ์ ชื่นพิบูลย์. (2552). ผลกระทบของสภาพแวดล้อมภายในองค์กรที่มีคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีและประสิทธิภาพการตัดสินใจของธุรกิจ SMEs ในเขตภาคเหนือ. [วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2558). *กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน (ปรับปรุง 2558)*. สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.). (2566). *สถานการณ์ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในปี 2566*. สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.). (2567). *ข้อมูลสถิติ SMEs ของประเทศไทย*, จาก <https://www.nongsanosao.go.th/networknews/detail/32816/data.html>.

- Anthony, R. N. (1965). *Planning and Control Systems: A Framework for Analysis*. Boston: Division of Research, Graduate School of Business Administration, Harvard University.
- Goodhue, D. L., & Thompson, R. L. (1995). Task-Technology Fit and Individual Performance. *MIS Quarterly*, 19(2), 213–236.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2019). *Multivariate data analysis* (8th ed.). Cengage Learning.
- Ismail, N. A., & King, M. (2005). The Role of the Accounting Information System in Business Performance: The Case of the Malaysian SMEs. *The International Journal of Digital Accounting Research*, 5(9), 11-30.
- McKinney, V., Yoon, K., & Zahedi, F. M. (2002). The measurement of web-customer satisfaction: an expectation and paradigm approach. *Decision Support Systems*, 34(3), 269-298.
- Nimtrakoon, S. (2015). The Quality of Accounting Information and Decision Making in Small and Medium-Sized Enterprises in Thailand. *Journal of Accounting and Finance*, 15(3), 48-61.
- Wang, R. Y., & Strong, D. M. (1996). Beyond accuracy: What data quality means to data consumers. *Journal of Management Information Systems*, 12(4), 5-33.